

La guitarra en el jazz (II)

Com ja hem dit, la guitarra amb tot i essent l'element bàsic de tot intèrpret autòcton, com els cantants de blues i que tant tenien d'influenciar en la posterior música de jazz, paradoxalment aquest instrument no apareix com element component de cap grup fins molt entrat el Segle XX. Possiblement les orquestres (bandes militars) integrades exclusivament per negres que desfilla-ven pels carrers de Nova Orleans, tocant marxes fúnebres o bé marxes de carrer pel carnaval, no adoptaren mai la guitarra, ni tant sols el banjo per molts historiadors d'origen francès o irlandès que s'incorpora als petits grups de mal viure en el Basin Street, o en el Canal Street, de l'esmentada ciutat d'origen francès.

Podria ésser una tesi el que el banjo en una època en que no existia l'amplificació sonora, al ser més brillant i més agut que la guitarra, i per tant donant un so més fort, fos adaptat pels grups que improvisaven blues i les cançons de moda dins els Barrel-House o les bodegues de prostitució, per animar la concurrència.

Més tard, quan comencen aparèixer les primeres plaques de pissarra com a sèrie negra, gravades exclusivament per ser comprades pels negres, i que havien de donar la sorpresa que les compraven més els blancs que ells mateixos; no hi trobem cap enregistrament en el qual apareixi la guitarra, a excepció, com ja hem dit dels cantants individuals, majoritàriament cantants de blues. En aquestes gravacions apareix el banjo, ja com element rítmic juntament amb la bateria i el contrabaix. Fins vint anys més tard no es comencen de fer enregistraments amb la guitarra, que no farà res més que imitar el banjo, és a dir limitar-se exclusivament a fer ritme, o en algunes molt comptades ocasions atacant un "Chorus" solista, però sense plosejar, sinó estructurant una mena de melodia a base de rascar els acords, brodant-los de forma que donava un regust molt personal i ple de swing.

Tant en els enregistraments de King Oliver, Jelly Roll Morton i d'altres com Tiny Pharam i més

tard amb els petits grups de Louis Armstrong, Jimmy Noone, etc. és el banjo el que impera, i el que en casos excepcionals interpreta una part solista a base d'acords succesius, sense plosejar una sola nota.

La majoria dels grups, avui base de tota la música de jazz que havia d'arribar més tard, no arribaren mai a enregistrar a Nova Orleans, havien emigrat a Xicago, ciutat a la que continuaren interpretant dins el mateix estil, i a la que començaren les gravacions que acabem d'esmentar.

Podem trobar un exemple important escoltant el Weary Blues gravat per Louis Armstrong Hot Seven el 1927, en que el banjo interpreta durant tot un "chorus" a moda de solista amb acords únicament. Però, també en el mateix grup altres temes com el My Heart o Georgina Grind, on el banjo dóna suport a la part vocal cantada pel propi Armstrong, alternant la melodia pulsada amb els acords rítmic.

Encara havien de passar alguns anys, fins al final dels anys trenta, quan el jazz domina la ciutat de Nova York, perquè la guitarra seguís divorciada amb el jazz, pràcticament, mentre els cantants de blues l'utilitzaven cada dia amb més possibilitats i descobriments tècnics.

A Nova York, el jazz es divideix amb dos grans nuclis, les grans orquestres que penetren com un vendaval dins les sales de ball, i els petits grups aïllats a les petites sales de vici, d'esbarjo. I, és aquí on la guitarra amb tot i començant com un substitut del banjo, s'incorpora ja com un instrument primordial dins la música de jazz.

Podem trobar exemples interessants com a solista amb el sistema d'acords musicals plens de ritme, com en el grup que dirigia Fats Waller, on la guitarra treballa de manera primordial: GOT A BRAN NEW SUIT "Fats Waller and his Rhythm" pel guitarrista James Smith.

I, seguirà a partir d'aquest moment una carrera sense atur que en parlarem en el proper capítol.

Jordi Vall Escriu